

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TCZEWIE

FUNKCJONOWANIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TCZEWSKIM

Informacja sporządzona na dzień 31 maja 2017 r.

WSTĘP

Największym skarbem człowieka jest dziecko, jednakże jak się okazuje nie dla wszystkich. Coraz częściej słyszymy w mediach i wokół nas o tym, że dzieci są porzucane lub krzywdzone. Dzieci z uwagi na swoją niedojrzałość fizyczną i psychiczną, wymagają szczególnej troski i opieki. Ochrona ich praw powinna być przedmiotem działań podejmowanych nie tylko przez rodziców i organy władzy publicznej, ale przez każdego, kto jest świadkiem sytuacji zagrażającej szeroko rozumianemu dobru dziecka. W takich momentach potrzebna jest szybka i skuteczna reakcja społeczeństwa, w imieniu którego działają organy władzy publicznej.

Pieczą zastępczą jest instytucją prawa rodzinnego. Ustanawiana jest w przypadku niemożności sprawowania opieki nad dziećmi przez rodziców. Celem ustanowienia pieczy zastępczej jest zapewnienie tymczasowej opieki nad dzieckiem. W przypadku, kiedy przeszkody w sprawowaniu opieki nie są tymczasowe i mają charakter trwały, rozważa się możliwość podjęcia procedury przysposobienia dziecka.

Zwrócić należy uwagę na dwa ważne aspekty działania państwa dotyczące wychowania młodego człowieka: **wspieranie rodziny biologicznej oraz system pieczy zastępczej.**

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych definiowane jest jako zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Z kolei, **system pieczy zastępczej**, to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. **Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.**

I. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Rodzinne formy pieczy zastępczej obejmują rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. To na nich spoczywa obowiązek, a jednocześnie prawo wykonywania bieżącej pieczy nad dzieckiem, jego wychowania i reprezentowania.

Rodzina zastępcza jest formą rodziny „jedyne” zbliżoną do naturalnej. Zasadniczym celem pieczy zastępczej jest wzmocnienie rodzin naturalnych tak, aby dzieci mogły do nich wrócić.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- ◆ rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa lub zawodowa,
- ◆ rodzinny dom dziecka.

Rodziny zawodowe mogą pełnić funkcje pogotowia rodzinnego i rodziny specjalistycznej.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych na dzień 31.05.2017 r.

Rodziny zastępcze	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1. spokrewnione	82	105
2. niezawodowe	38	57
3. zawodowe, w tym	4	18
- specjalistyczne	1	4
- pogotowie rodzinne	1	6

4. zawodowa specjalistyczna na terenie innego powiatu,	1	2
5. rodzinny dom dziecka	1	8
Razem:	126	190

Wielkość środków finansowych przeznaczona na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci to kwota **763 250 zł.**

Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych i dzieci pochodzących z terenu powiatu tczewskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów – stan na dzień 31.05.2017 r.

L.p	Powiat	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Powiat Chojnicki	3	4
2.	Miasto Gdynia	1	2
3.	Powiat Starogard Gd.	5	7
4.	Powiat Aleksandrów Kujawski	1	1
5.	Powiat Wągrowiecki	1	1
6.	Powiat Nowodworski:	1	5
7.	Powiat Szczecinecki	1	1
	Razem:	13	21

Wielkość środków finansowych **wydatkowana** na utrzymanie w/w dzieci na dzień 31.05.2017 r. - **89 230 zł.**

Tabela 3. Liczba rodzin zastępczych z terenu powiatu tczewskiego i dzieci w nich umieszczonych pochodzących z innych powiatów –stan na 31.05.2017 r.

L.p	Powiat	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Powiat Inowrocławski	1	1
2.	Powiat Malborski	2	2
3.	Miasto Łódź	1	1
4.	Miasto Gdańsk	4	5
5.	Powiat Tucholski	1	1
6.	Powiat Pucki	1	1
7.	Powiat Kościerski	1	1
8.	Powiat Starogardzki	2	3
9.	Miasto Bydgoszcz	1	1
10.	Powiat Gdański	2	3
	Razem:	16	19

Wielkość środków finansowych **otrzymana** przez Powiat Tczewski na utrzymanie w/w dzieci na dzień 31.05.2017 r. - **82 913 zł.**

W ramach działań zabezpieczających opiekę nad dziećmi jej pozbawionymi, w rodzinach zastępczych **zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych** w omawianym okresie umieszczono łącznie **20 dzieci**. Powstało **6 nowych rodzin zastępczych** (4 niezawodowe i 2 spokrewnione). **Troje dzieci wróciło do domu rodzinnego, 2 się usamodzielnilo i opuściło rodzinę zastępczą, 1 dziecko po rozwiązaniu rodziny zastępczej zostało umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, 1 dziecko wraz z rodziną zastępczą wyjechało za granicę.**

W miesiącu kwietniu przystąpiliśmy do ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej **Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy**

zastępczej na rok 2017 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej . Celem programu w części kierowanej do powiatów, jest rozwój sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnianych w powiatach. Ministerstwo dofinansowuje koszty zatrudnienia koordynatorów do 67 % udziału dotacji w wynagrodzeniu brutto.

Wnioskowaliśmy o kwotę 80 344 zł i w tej wysokości otrzymamy przyznaną dotację.

Podstawowym zadaniem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest udzielanie pomocy rodzinom zastępczym poprzez współpracę z asystentem rodziny biologicznej, rodziną zastępczą w przygotowaniu planu pomocy dziecku, nawiązanie wzajemnego kontaktu, pomoc w dostępie do specjalistycznej pomocy dla dzieci, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej. Praca koordynatora nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego.

W PCPR w omawianym okresie zatrudnionych było 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, ich opieką objętych było łącznie 60 rodzin zastępczych, w których umieszczonych jest 101 dzieci.

Tabela 4. Liczba rodzin i dzieci pod opieką koordynatorów w okresie I-V/2017

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinie	Liczba odbytych odwiedzin
Spokrewniona	39	51	600
Niezawodowa	16	24	219
Zawodowa	4	18	99
Rodzinny dom dziecka	1	8	16
Razem:	60	101	934

W okresie od stycznia do maja odbyły się łącznie **934 spotkania** w rodzinach zastępczych i rdd. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco współpracują z ops, pedagogami szkół, do których uczęszczają wychowankowie rodzin, z kuratorami społecznymi oraz asystentami rodzin biologicznych. Pomagają rodzinom w dostępie do lekarzy i specjalistów.

PCPR jako organizator pieczy zastępczej w naszym powiecie, ma pod swoją opieką 126 rodzin zastępczych, w których przebywa łącznie 190 dzieci. Tylko 60 rodzin były objętych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z ustawą 1 koordynator może mieć pod opieką max. 15 rodzin). Pozostałe 66 rodzin zostaje pod opieką pracowników socjalnych, z których jeden zajmuje się również pieczą instytucjonalną (placówki opiekuńczo – wychowawcze), usamodzielnianiem wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także zadaniami dot. domów pomocy społecznej.

PCPR jako organizator pieczy zastępczej w naszym powiecie utworzył Zespół ds. pieczy zastępczej, który działa na podstawie Zarządzenia Nr 3/2014 Dyrektora PCPR w Tczewie z dnia 3 lutego 2014 r.

W okresie I - V/2016 r. odbyły się 172 spotkania Zespołu, w tym:

- ◆ 49 spotkań z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, na których omawiano sytuację wszystkich rodzin skontrolowanych w danym miesiącu oraz zasady pracy,
- ◆ 4 spotkania problematyczne dotyczące konkretnych rodzin, przebywających w nich dzieci lub kontaktów z rodzicami biologicznymi,
- ◆ 140 zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
- ◆ 1 spotkanie przedstawicieli PCPR, ops i CAPO-W z sędzią Sądu Rejonowego w Tczewie (kolejne planowane jest w VI.2017 r.),
- ◆ 2 spotkania superwizyjne (wewnętrzne) dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na spotkania zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zapraszano poza rodziną zastępczą i biologiczną przedstawicieli ośrodka adopcyjnego, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych z ośrodków pomocy społecznej, czy też asystentów rodziny. Ze strony PCPR w Tczewie brali w nich udział: Przewodnicząca Zespołu Pieczy Zastępczej, pracownik socjalny, psycholog i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Na podstawie wniosków zebranych podczas spotkań sporządzane były do sądu opinie o całokształcie sytuacji dziecka wraz ze wskazaniami dotyczącymi zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej lub

rozważenia możliwości ich powrotu do rodzin biologicznych, a także sugestiami dot. władzy rodzicielskiej.

Zainteresowane rodziny uzyskiwały niezbędne wsparcie psychologiczne, prawne oraz w formie grupy wsparcia, połączonej z elementami szkoleniowymi. W okresie sprawozdawczym rodziny i ich wychowankowie (82 osoby) skorzystali z 122 porad udzielonych przez WIK.

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych, z którymi również pracujemy, mogą liczyć na pomoc pieniężną mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem oraz pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki. Korzystają także ze wsparcia w formie pracy socjalnej.

Tabela 5. Liczba wychowanków korzystających z pomocy na usamodzielnienie i kontynuację nauki na dzień 31.05.2017 r.

Stan na 31.05.2017	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	
	<i>Wychowankowie rodzin zastępczych</i>	<i>Wychowankowie placówek</i>	<i>Wychowankowie rodzin zastępczych</i>	<i>Wychowankowie placówek</i>
Liczba osób	5	4	24	13
Razem	9		37	
Kwota świadczeń	18 366	18 222	62 157	32 938
Razem	36 588		95 095	

II. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brakuje możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów jest to uzasadnione.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

♦ placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym typu:

- socjalizacyjnego,
 - interwencyjnego,
 - specjalistyczno – terapeutycznego,
 - rodzinnego.
- ♦ regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych,
 - ♦ interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

W placówkach tych, z wyjątkiem placówek typu rodzinnego, umieszczane powinny być dzieci powyżej 10 roku życia. W wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa, w placówkach tych można umieścić dziecko poniżej 10 roku życia.

W omawianym okresie w pieczy instytucjonalnej zostało umieszczonych **4 dzieci** - CAPO-W w Tczewie.

OGNISKO WYCHOWAWCZE – jest placówką wsparcia dziennego z liczbą miejsc **30**, w omawianym okresie z zajęć korzysta **22 wychowanków** w wieku od 7 do 16 lat.

W ramach zajęć dzieci uczestniczą w różnego typu imprezach i zajęciach organizowanych przez Ognisko jak: konkursy plastyczne, recytatorskie, wycieczki oraz imprezy organizowane poza placówką takie jak: wystawy, turnieje piłki nożnej, zajęcia taneczne, warsztaty kulinarne i artystyczne.

Dzieci uczęszczające do Placówki pochodzą z Tczewa, głównie ze Starego Miasta – 9 dzieci, z Nowego Miasta 6 dzieci, z Osiedla Czyżykowo – 5 dzieci i 2 dzieci z Osiedla Staszica. Do szkół podstawowych uczęszcza 18 dzieci (w tym 3 kształcenie specjalne), do gimnazjum 4 dzieci.

W Placówce obecnie zatrudnionych jest 5 osób, łącznie na 2,63 etatu. Planowany roczny budżet na funkcjonowanie to kwota **163 777 zł**, przy planowanym średnim koszcie utrzymania wychowanka w roku 2017 wynoszącym **620 zł**. Środki finansowe pochodzą z budżetu powiatu oraz dofinansowania z Gminy Miejskiej Tczew. Dożywianie dzieci w Ognisku realizowane jest ze środków przekazywanych przez MOPS w Tczewie, na podstawie umowy obowiązującej do 17 lipca 2017 r. Dzieci w czasie zajęć popołudniowych otrzymują pełen dwudaniowy obiad i podwieczorek (zakup gotowych posiłków z CAPO-W), stawka dzienna za posiłek wynosi 5 zł.

Do końca maja Placówka pozyskała od darczyńców środki finansowe w wysokości 1073 zł i dary rzeczowe na kwotę ok. 1 820 zł.(codzienny chleb, ciasto, drożdżówki, wędlina, art. chemiczne), odzież, obuwie, gry, zabawki, przybory szkolne, bezpłatne wejścia na basen

(TCSiR), nieodpłatny udział w imprezach CK i S, Fabryce Sztuk (warsztaty), nieodpłatne usługi drukarskie, fotograficzne itp.

CENTRUM ADMINISTRACYJNE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH W TCZEWIE

Zadaniem pracy opiekuńczo – wychowawczej w placówkach całodobowych jest w szczególności:

- 1) zapewnienie dziecku pozbawionemu trwale lub okresowo opieki rodzicielskiej, całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- 2) realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) umożliwianie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnianiu dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmowanie dziecka działaniami terapeutycznymi,
- 7) zapewnianie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

CAPO-W dysponuje łączną liczbą 50 miejsc, na dzień 31 maja przebywało w placówkach ogółem 40 wychowanków.

W placówce przy:

- ul. Wojska Polskiego 6 przebywa 26 wychowanków,
- ul. Kopernika 1 – 7 wychowanków,
- w placówce w Narkowach również 7 wychowanków.

Ruch wychowanków w okresie I – V.2017 r.

1. przybyło – 4 wychowanków,
2. ubyło – 10 wychowanków, w tym:
 - powrót do rodziny biologicznej – 5 wychowanków,
 - usamodzielnienia – 5 wychowanków.

Dzieci uczęszczają do: szkoły podstawowej – 7 wychowanków, do gimnazjum – 18 wychowanków i do szkoły ponadgimnazjalnej – 11 wychowanków, dwoje dzieci uczęszcza do przedszkola, a dwoje nie realizuje jeszcze obowiązku szkolnego z uwagi na wiek (mają 3 latka).

Tabela 6. Status prawny rodziców dzieci przebywających w placówkach na dzień 31.05.2017

Lp.	Status prawny rodziców	Liczba dzieci
1.	ograniczona władza rodzicielska	20
2.	pozbawienie władzy rodzicielskiej	16
3.	wychowankowie pełnoletni - prawa rodzicielskie ustały	4

Tabela 7. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu tczewskiego umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów

L.p	Powiat	Liczba dzieci
1.	Wioska Dziecięca SOS Karlino	3
2.	W Człuchowie	3
3.	Regionalna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Gdańsku	3
4.	Dom dla Dzieci Chorych w Łodzi	1
5.	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Terapeutyczno - Specjalistyczna w Kazimierzy Wielkiej	1
6.	Dom dziecka w Wągrowcu	1
7.	Dom dziecka w Oławie	1
	Razem :	13

Wielkość środków finansowych wydatkowana na utrzymanie w/w dzieci na dzień 31.05.2017 r. - 310 923 zł.

Tabela 8. Liczba dzieci umieszczonych w naszych placówkach pochodzących z terenu innych powiatów

L.p	Powiat	Liczba dzieci
1.	Miasto Gdynia	1
	Razem:	1

Wielkość środków finansowych otrzymana przez powiat tczewski na utrzymanie w/w dziecka na dzień 31.05.2017 r. – 23 444 zł.

Finansowanie pobytu dzieci z innych powiatów uregulowane jest porozumieniami zawartymi z powiatami. Podstawę zwrotu poniesionych kosztów stanowi średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce, przyjęty Zarządzeniem Starosty i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. **W roku 2017 wynosi on 4 955,13 zł miesięcznie** (w roku 2016 wynosił 4 288,90 zł).

W omawianym okresie CAPO-W pozyskało od sponsorów, przyjaciół Domu i organizacji pozarządowych środki finansowe w wysokości 18 452 zł, w tym dary spożywcze o wartości 460 zł., dary rzeczowe na kwotę 12 080 zł i wpływy z darowizn w wysokości 5 913 zł.

Na koniec m-ca maja w CAPO-W zatrudnionych było **49 osób**, co dało 46,50 etatu, z tego 29 osób to dział socjalny i 20 osób dział administracyjny i obsługi.

W okresie od I – V 2017 r. PCPR wydało 5 decyzji kierujących do CAPO-W w Tczewie – na podstawie wydanych przez Sąd postanowień o zabezpieczeniu poprzez umieszczenie dzieci w pieczy instytucjonalnej.

Na dzień dzisiejszy posiadamy 10 wolnych miejsc w pieczy instytucjonalnej.

„RODZINNY DOM SERCA” prowadzony na zlecenie powiatu przez Fundację „Chatka Nadziei” z siedzibą w Subkowach stworzył doskonałe warunki ciepła domu rodzinnego dla **8 dzieci**. W miarę możliwości finansowych RDS stara się zapewnić dzieciom

rozwój edukacyjny, kulturalny, sportowy poprzez wspólne rodzinne wyjścia na pikniki, wyjazdy do kina, Bajkolandii, na basen, nad morze oraz inne atrakcje kulturalne i sportowe.

Wielkość dotacji na prowadzenie domu w roku 2017 określona została na kwotę 225 600 zł przy miesięcznej dotacji 2 350 zł na jedno dziecko.

Inne działania

1. Zespoły interdyscyplinarne

Pracownicy socjalni Powiatowego Centrum biorą również udział w posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych powołanych przy MOPS w Tczewie i GOPS w Morzeszczynie – łącznie do końca maja wzięli udział w 4 spotkaniach.

2. Szkolenie dla rodzin zastępczych

Funkcjonujące rodziny zastępcze uczestniczyły w oferowanych przez nasze Centrum szkoleniu mającym na celu podniesienie ich kompetencji wychowawczych, które zostało poprowadzone przez przedstawicieli Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku pod nazwą „**Procedura adopcyjna w Pomorskim Ośrodku Adopcyjnym w Gdańsku**”. Przeszkolono łącznie 15 osób. W czerwcu odbędzie się szkolenie dla 20 osób stanowiących spokrewnione rodziny zastępcze pt „**Babcia i Dziadek rodziną zastępczą – specyfika rodziny**”.

W drugim półroczu 2017 r. planujemy zorganizowanie kolejnych szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych, a także przeszkolenie kolejnej grupy rodziców zastępczych programem dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Niestety, na chwilę obecną wszystkie osoby zakwalifikowane do szkolenia zobowiązane zostały do jego ukończenia postanowieniem sądowym.

3. Działania Wydziału Interwencji Kryzysowej

Także w ramach działań opieki nad dzieckiem i rodziną Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wspiera **Wydział Interwencji Kryzysowej**, które wypełnia również zadania w kwestii poradnictwa rodzinnego, indywidualnej terapii psychologicznej, porad prawnych oraz spotkań z terapeutą ds. uzależnień. Psycholodzy zatrudnieni w Wydziale sporządzają

także wymagane przez przepisy prawa opinie psychologiczne na temat predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Zasadą jest stała współpraca ze szkołami z terenu powiatu tczewskiego w celu realizacji działań profilaktycznych na terenach szkół, zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem.

Od stycznia do maja WIK przyjął **565 klientów**. Udzielono łącznie **1262 porady**.

W okresie sprawozdawczym Wydział zorganizował:

- ◆ w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw 2 warsztaty dla młodzieży z zakresu przemocy rówieśniczej (84 osoby), a także dyżury w siedzibie WIK prawnika, psychologów, pedagoga oraz specjalisty pracy z rodziną,
- ◆ **grupę wsparcia dla rodzin zastępczych (spotkania raz w miesiącu – 12 osób),**
- ◆ indywidualne spotkania osób doznających przemocy ze specjalistami zatrudnionymi w PCPR – WIK (77 konsultacji udzielonych 32 osobom),
- ◆ program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy – 6 osób uczęszcza sukcesywnie, dodatkowo 4 osoby skorzystały z jednorazowych konsultacji,
- ◆ **grupę edukacyjną dla rodziców (odbyło się 6 spotkań – 14 osób, w trakcie trwania),**
- ◆ spotkanie z młodzieżą – warsztat „Zachowania suicydalne” – 24 uczniów.

Dzięki przychylności Zarządu Powiatu pozyskaliśmy dla Wydziału dodatkowe środki finansowe, w wysokości 4 000 zł, na realizację od czerwca zadania „Mediacje rodzinne”.

4. Odpłatność gmin za pobyt w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje w art. 176 i 191 współfinansowanie przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej odpowiednio w wysokości 10 % wydatków – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz 50 % wydatków w trzecim roku i następnych latach. Na dzień dzisiejszy PCPR wystawiło noty księgowe obciążające gminy na łączną kwotę 351 985 zł., z tego:

- 152 060 zł to środki za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych,
- 199 925 zł za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

5. Kontrole z zakresu pieczy zastępczej

Zgodnie z uchwałą Nr 59/189/2016 Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie upoważnienie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie do sprawowania kontroli na rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczymi oraz ustalenia zasad sprawowania tej kontroli, **Dyrektor PCPR przeprowadziła łącznie 7 kontroli**, w tym:

- w rodzinach spokrewnionych – 5,
- w rodzinach zawodowych – 2.

Większość rodzin funkcjonuje dobrze, wypełniając powierzone zadania w sposób prawidłowy. W jednej z rodzin spokrewnionych wydano zalecenia pokontrolne z określonym terminem ich realizacji – zastrzeżenia dotyczyły przestrzegania porządku i zapewnienia bezpieczeństwa wewnątrz domu.

6. Dodatek wychowawczy – Rodzina 500+

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195) art. 46 wprowadziła zmiany do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 poz. 575 ze zm.) przyznając dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej dodatkowe wsparcie w postaci tzw. „**dodatku wychowawczego**” w wysokości 500 zł miesięcznie. Dodatek przysługuje niezależnie od dochodu na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej w wieku do ukończenia przez nie 18 roku życia. W omawianym okresie działania w tym zakresie przedstawiały się następująco:

a) liczba złożonych wniosków: 20

b) liczba wypłaconych świadczeń: 823

c) wysokość wypłaconych świadczeń ogółem: 406 470 zł

w tym:

- dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka: 391 470 zł

- dla dzieci z placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego: 15 000 zł

7. Działania kulturalne dla rodzin zastępczych i ich wychowanków

W Fabryce Sztuk, w kwietniu 2017 r., odbyły się warsztaty wielkanocne, w czasie których wychowankowie rodzin zastępczych wykonywali ozdoby świąteczne na szkle. Po zakończonej pracy dzieci i ich opiekunowie mieli okazję zwiedzić wystawę dotyczącą życia codziennego Tczewa lat 20-tych XX wieku.

Dodatkowo w dniu **27.05.2017** r. na terenie Centrum Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych w Tczewie zorganizowaliśmy **obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego**. Wszystkie zaproszone rodziny zastępcze wraz z dziećmi mogły skorzystać z zajęć na basenie, kręgielni, malowania twarzy, a także zabaw ruchowych i konkursów na sali gimnastycznej.

Powiatowa Straż Pożarna odwiedziła nas z wozem strażackim i zrobiła pokaz udzielania pierwszej pomocy. W czasie zabawy dzieci i rodzice mogli skorzystać z przygotowanego poczęstunku. Wszystkie dzieci otrzymały słodycze i upominki biorąc udział w loterii fantowej. Swoją obecnością zaszczyliły nas Pani Barbara Kamińska

Przewodnicząca Rady Powiatu Tczewskiego oraz Pani Grażyna Antczak Członek Zarządu Powiatu Tczewskiego.

Jak się bawiliśmy przedstawia galeria zdjęć.

8. Zmiany legislacyjne w systemie pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej weszła w życie przeszło 5 lata temu i mimo zmian posiada dalej dużo nieścisłości. Wraz z w/w ustawą powiaty nie otrzymały żadnych dodatkowych środków własnych przeznaczonych na finansowanie wynikających z niej zadań. Ponadto, po stronie powiatów ogromne koszty finansowe będą generować działania na rzecz zmniejszenia liczby dzieci, które mogą przebywać w placówce opiekuńczo – wychowawczej z 30 do 14 wychowanków. **Standard w tym zakresie powinien być osiągnięty do 1 stycznia 2021 r.**

Alarmujące są wyniki kontroli, jakie przeprowadziła Najwyższa Izba Kontroli w powiatach dot. działań powiatów w zakresie tworzenia i wsparcia rodzin zastępczych w latach 2012 -2015. Według Izby rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej następuje zbyt wolno w stosunku do potrzeb. NIK podkreśla, że brakuje zainteresowanych pełnieniem funkcji rodzin zastępczych. Spadek liczby kandydatów odnotowano w ponad połowie powiatów objętych kontrolą, szczególnie dotkliwy jest brak rodzin zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i rodzin specjalistycznych, do których mogłyby być kierowane dzieci z deficytami wychowawczymi lub zdrowotnymi.

Zdaniem NIK, trudności w pozyskiwaniu nowych rodzin zastępczych wynikają z niedostatecznego wsparcia rodzin już funkcjonujących i są to:

- problemy z szybkim dostępem do specjalistycznych placówek medycznych, mimo, że przepisy dają takie prawo,
- ograniczone możliwości korzystania z różnych uprawnień typu zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi, czy też prawo do urlopu – powód brak środków w budżetach pcp,
- wysokości wynagrodzenia – obecnie w przypadku rodzin zastępczych zawodowych równa się ono płacy minimalnej,
- minimalne okresy umowy cywilno – prawnej, zawierane z rodzinami zastępczymi zawodowymi nie gwarantują im stabilnego zatrudnienia i poczucia bezpieczeństwa – żaden z kontrolowanych powiatów nie zawierał umów na okres dłuższy, niż określony w ustawie.

Według NIK, minister rodziny, pracy i polityki społecznej powinien podjąć działania legislacyjne zmierzające do nowelizacji ustawy o pieczy zastępczej m.in. poprzez:

- obligatoryjne wsparcie asystenta rodziny dla rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- objęcie opieką koordynatora wszystkich rodzin zastępczych,

- utworzenie centralnego banku danych rodzin zastępczych niespokrewnionych.

Natomiast zarządy powiatów powinny podjąć działania na rzecz:

- zapewnienia bezpiecznych warunków spotkań dzieci z rodzinami biologicznymi,
- zagwarantowania rodzinom zastępczym możliwości korzystania w większym stopniu z form wsparcia przewidzianych w ustawie o pieczy zastępczej,
- zatrudnienia odpowiedniej liczby koordynatorów.

W ocenie NIK brak realnego wsparcia przy zmaganiu się z wieloma trudnościami, jakie napotykają rodziny zastępcze powoduje, że niewielu jest kandydatów do pełnienia tej funkcji.

Potrzeby PCPR jako organizatora pieczy zastępczej:

1. pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych,
2. rozważenie przez Zarząd Powiatu możliwości utworzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, głównie dla dzieci do 10 roku życia lub zlecenie jej prowadzenia przez organizację pozarządową – brak rodzin zastępczych powoduje problem z umieszczaniem w pieczy zastępczej małych dzieci,
3. zwiększenie środków finansowych na zewnętrzne szkolenia dla rodzin zastępczych (część szkoleń organizowana jest we własnym zakresie przez specjalistów zatrudnionych w WIK),
4. pozyskanie bazy lokalowej na mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
5. rozważenie możliwości w zakresie powiększenia bazy lokalowej naszej jednostki – brak pomieszczeń na archiwum, brak odpowiedniego pokoju do spotkań dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodziną biologiczną,

Tczew, dnia 14.06.2017 r.

**Sporządziła: Ewa Pobłocka
Dyrektor PCPR w Tczewie**